

**LABORATORUL PENTRU ANALIZA
CONFLICTULUI TRANSNISTREAN**

**CRONOLOGIA
PROCESULUI DE
REGLEMENTARE
A CONFLICTULUI
TRANSNISTREAN**

AUGUST 2022

Procesul de reglementare a conflictului transnistrean derulat în luna august 2022 poate fi descris prin continuarea negocierilor părților cu partenerii internaționali și menținerea dialogului între Chișinău și Tiraspol în cadrul mecanismelor procesului de negociere existente. De asemenea, în decursul lunii a avut loc întvederea de lucru a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului, Oleg Serebrian, și a Tiraspolului, Vitaliy Ignatiev, la care au asistat și reprezentanții din cadrul formatului de negocieri „5+2”.

Pe parcursul lunii august 2022, Biroul politici de reintegrare a continuat dialogul privind dosarul transnistrean cu partenerii internaționali, în special ONU și Ucraina. În cadrul reuniunii Viceprim-ministrului pentru reintegrare Oleg Serebrian și a Coordonatorului rezident Simon Springett, alături de șefii unor agenții ale Organizației Națiunilor Unite în R. Moldova (UNDP, UN Women, OHCHR) a fost semnat Acordul de implementare a proiectului „Construirea păcii durabile și incluzive, consolidarea încrederii și coeziunii sociale în Moldova”. Proiectul urmărește scopul să îmbunătățească și să consolideze respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană. Dialogul Viceprim-ministrului reintegrării Oleg Serebrian cu Reprezentantul Special al Ucrainei pentru reglementarea transnistreană Yuri Klimenko, s-a concentrat pe ultimele evoluții din formatele de negocieri privind reglementarea transnistreană.

În decursul lunii august, Viceprim-ministrul pentru reintegrare a convocat în ședință coordonatorii din partea Chișinăului în grupurile de lucru sectoriale (experți), în cadrul căreia au fost abordate temele actuale de pe agenda negocierilor, abordările autorităților pe marginea acestora, propuneri și opțiuni viabile de rezolvare a acestora în interesele cetățenilor de pe ambele maluri ale Nistrului. În acest context, a avut loc prima ședință din anul curent a grupurilor de lucru (experți) pentru telecomunicații și servicii poștale de la Chișinău și Tiraspol.

În contextul începerii noului an școlar, Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian, în comun cu reprezentanții Biroului politici de reintegrare și a Ministerului Educației și Cercetării, au desfășurat o ședință de lucru cu participarea directorilor a celor 8 instituții de învățământ cu predare în limba română din regiunea transnistreană.

Partea transnistreană pe parcursul lunii august 2022 a menținut dialogului cu Chișinău și a avut o întrunire de lucru cu reprezentantul Ucrainei în procesul de reglementare. În cadrul primului contact al negociatorului șef al părții transnistrene, Vitaliy Ignatiev cu Reprezentantul Special al Ucrainei pentru reglementarea transnistreană Yuri Klimenko, oficialii au purtat o discuție de fond cu privire la stadiul actual al procesului de negocieri, precum și perspectivele de lucru în cadrul formatului „5+2”. La sfârșitul lunii august, în cadrul reuniunii experților de pe ambele maluri ale Nistrului din domeniul agriculturii, fitosanitar și veterinar, experții de la Tiraspol au manifestat receptivitate și au menționat deschiderea de a contribui la rezolvarea dificultăților întâmpinate de fermierii din raionul Dubăsari, cu transmiterea prin canalul de corespondență la nivel de reprezentanți politici a informării despre accesul la terenuri începând cu data de 1 septembrie anul curent.

În contextul evoluțiilor geopolitice din Ucraina, consilierul administrației președinției ucrainene, Alexei Arestovici, și-a exprimat convingerea că ocuparea de către Rusia a regiunii Nicolaiv-Odesa și astfel, apropierea de regiunea transnistreană, este un scenariu irealizabil. De asemenea, pe fundalul acutizării crizei Taiwanului, Ambasadorul Chinei în Republica Moldova, Yan Wenbin, a remarcat că Republica Populară Chineză și Republica Moldova se confruntă cu aceeași sarcină istorică - finalizarea procesului de reunificare a patriei mame. Într-un articol publicat pe site-ul Ambasadei, diplomatul a remarcat că „China are problema Taiwanului, iar R. Moldova are problema Transnistriei”.

În cadrul grupurilor de lucru (experți), în luna august 2022, au avut loc trei reuniuni de lucru: o reuniune a grupurilor de lucru (experți) pentru ocrotirea sănătății; o ședință a grupurilor de lucru (experți) pentru telecomunicații și servicii poștale; și reuniunea experților de pe ambele maluri ale Nistrului din domeniul agriculturii, fitosanitar și veterinar. În cadrul CUC nu au avut loc reuniuni. În formatul de negocieri „1+1” a avut loc o reuniune a reprezentanților politici de pe cele două maluri ale Nistrului, iar în formatul „5+2” nu au avut loc întruniri.

Cronologic, dinamica procesului de reglementare a conflictului transnistrean pentru perioada lunii august 2022 arată astfel:

02.08.2022 – A avut loc întrevederea dintre Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian și Ambasadorul României în Republica Moldova Cristian-Leon Țurcanu. Oficialii au abordat dinamica curentă a interacțiunii dintre Chișinău și Tiraspol, cele mai actuale teme ce vizează interesele cetățenilor de pe ambele maluri ale Nistrului, liniile primordiale de intervenție din partea autorităților naționale și potențialii pași următori ce pot fi întreprinși.¹

05.08.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian a efectuat o vizită în satul Gura Bîcului, raionul Anenii-Noi, localitate amplasată în perimetrul Zonei de Securitate. Însoțit de reprezentanții Biroului politici de reintegrare, Vicepremierul a discutat situația la zi cu reprezentanții administrației publice locale și ai subdiviziunilor desconcentrate, locuitori ai satului, fermieri, agenți economici.²

08.08.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian a convocat în ședință coordonatorii din partea Chișinăului în grupurile de lucru sectoriale (experți), în cadrul căreia au fost abordate temele actuale de pe agenda negocierilor, abordările autorităților pe marginea acestora, propuneri și opțiuni viabile de rezolvare a acestora în interesele cetățenilor de pe ambele maluri ale Nistrului.³

09.08.2022 – Grupurile de lucru (experți) pentru ocrotirea sănătății s-au convocat într-o nouă ședință, a 5-a din anul 2022. Discuțiile s-au axat pe mecanismul de import a medicamentelor, fiind clarificate unele aspecte legate de eliberarea de către AMDM a autorizațiilor pentru medicamentele neînregistrate. Chișinăul a menționat impactul pozitiv al ședințelor tehnice organizate de către AMDM pentru agenții economici din regiunea transnistreană în vederea respectării pașilor procedurali care necesită a fi parcurși pentru obținerea autorizației, reiterând deschiderea Agenției întru oferirea consultațiilor în regim de videoconferință la acest subiect.^{4, 5}

10.08.2022 – Viceprim-ministrul reintegrării Oleg Serebrian a avut o întrevedere de lucru cu Reprezentantul Special al Ucrainei pentru reglementarea transnistreană Yuri Klimenko. În cadrul dialogului au fost evocate ultimele evoluții din formatele de negocieri privind reglementarea transnistreană, abordările și direcțiile prioritare de intervenție ale autorităților Republicii Moldova în vederea satisfacerii necesităților cotidiene ale locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului, precum și problemele primordiale ce rămân într-un vizor constant. S-a accentuat faptul, că formatul „1+1” și cel al grupurilor de lucru sectoriale rămân a fi funcționale în prezent, iar angajamentul reglementării politice și pașnice a conflictului transnistrean în cadrul statului suveran și teritorial integrat Republica Moldova, rămâne a fi valabil în continuare în pofida unor alegații provocator lansate în spațiul public.^{6, 7}

¹ Guvernul R. Moldova, *Vicepremierul Oleg Serebrian în dialog cu Ambasadorul României în Republica Moldova*, 02.08.2022, <https://gov.md/ro/content/vicepremierul-oleg-serebrian-dialog-cu-ambasadorul-romaniei-republica-moldova> (06.09.2022)

² Guvernul R. Moldova, *Vizita de lucru a Viceprim-ministrului Oleg Serebrian în satul Gura Bîcului*, 05.08.2022, <https://gov.md/ro/content/vizita-de-lucru-viceprim-ministrului-oleg-serebrian-satul-gura-bicului> (06.09.2022)

³ Guvernul R. Moldova, *Vicepremierul pentru reintegrare Oleg Serebrian a convocat coordonatorii grupurilor de lucru sectoriale din partea Chișinăului*, 08.08.2022, <https://gov.md/ro/content/vicepremierul-pentru-reintegrare-oleg-serebrian-convocat-coordonatorii-grupurilor-de-lucru> (06.09.2022)

⁴ Guvernul R. Moldova, *50% din totalul autorizațiilor de import a medicamentelor pe teritoriul Republicii Moldova au fost atribuite companiilor de profil din regiunea transnistreană – aspect enunțat la cea de-a 5-a reuniune din anul 2022 a experților din sfera ocrotirii sănătății*, 09.08.2022, <https://gov.md/ro/content/50-din-totalul-autorizatiilor-de-import-medicamentelor-pe-teritoriul-republicii-moldova-au> (06.09.2022)

⁵ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam zdravoookhraneniya*, 09.08.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9163> (06.09.2022)

⁶ Infotag, *REPREZENTANȚII MOLDOVEI ȘI UCRAINEI AU DISCUTAT PROBLEMELE REGLEMENTĂRII TRANSNISTRENE*, 11.08.2022, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/301200/> (06.09.2022)

⁷ Ministerstvo zakordonnykh sprav Ukrayiny, *Spetsial'nyy predstavnyk Ukrayiny z pytan' prydnistrovs'koho vrehulyuvannya Yuriy Klymenko vidvidav Moldovu*, 13.08.2022, <https://mfa.gov.ua/news/specialnij-predstavnik-ukrayini-z-pitan-pridnistrovskogo-vregulyuvannya-yurij-klimenko-vidvidav-moldovu> (06.09.2022)

10.08.2022 – Consilierul administrației președinției ucrainene, Alexei Arestovici, și-a exprimat convingerea că ocuparea de către Rusia a regiunii Nicolaiv-Odesa și astfel, apropierea de regiunea transnistreană, este un scenariu irealizabil.⁸

10.08.2022 – Ambasadorul Chinei în Republica Moldova, Yan Wenbin, a remarcat că Republica Populară Chineză și Republica Moldova se confruntă cu aceeași sarcină istorică - finalizarea procesului de reunificare a patriei mame. Într-un articol publicat pe site-ul ambasadei, diplomatul a remarcat că „China are problema Taiwanului, iar R. Moldova are problema Transnistriei”.⁹

12.08.2022 – Negociatorul șef al părții transnistrene, Vitaliy Ignatiev a avut o reuniune de lucru cu Rezentantul Special al Ucrainei pentru reglementarea transnistreană Yuri Klimenko. Această întâlnire a fost primul contact al părții transnistrene cu noul reprezentant al Ucrainei în formatul „5+2”. Oficialii au purtat o discuție de fond cu privire la stadiul actual al procesului de negocieri, precum și perspectivele de lucru în cadrul formatului „5+2”.^{10, 11}

12.08.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian, în comun cu reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării și ai Biroului politici de reintegrare, a desfășurat o ședință de lucru cu participarea directorilor a celor 8 instituții de învățământ cu predare în limba română din regiunea transnistreană.¹²

16.08.2022 – În regim online, a fost organizată întrevederea de lucru a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană din partea Chișinăului, Oleg Serebrian, și a Tiraspolului, Vitaliy Ignatiev, la care au asistat delegați ai participanților din cadrul formatului de negocieri „5+2”. În cadrul discuțiilor a figurat dinamica reuniunilor și activitățile desfășurate în grupurile de lucru sectoriale care s-au convocat în 10 ședințe în anul curent, fiind agreat ca în timpul apropiat să fie întruniți în noi reuniuni experții din sfera telecomunicațiilor, educației, ocrotirii sănătății, agriculturii și protecției mediului ambiant.^{13, 14}

17.08.2022 – A avut loc prima ședință din anul curent a grupurilor de lucru (experți) pentru telecomunicații și servicii poștale de la Chișinău și Tiraspol (ultima ședință s-a desfășurat în data de 21 iulie 2020). În cadrul ședinței a fost pus în discuție mersul implementării Deciziei protocolare „Cu privire la organizarea interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor” semnată la 25 noiembrie 2017.^{15, 16}

24.08.2022 – Viceprim-ministrul pentru reintegrare Oleg Serebrian și Coordonatorul rezident Simon Springett, alături de șefii unor agenții ale Organizației Națiunilor Unite în R. Moldova (UNDP, UN Women, OHCHR) au semnat Acordul de implementare a proiectului

⁸ IPN, Alexei Arestovici: *Scenariul ca Rusia să ia Nicolaiv, Odesa și regiunea transnistreană este ridicol*, 10.08.2022, https://www.ipn.md/ro/alexei-arestovici-scenariul-ca-rusia-sa-ia-nicolaiv-odesa-7965_1091597.html (06.09.2022)

⁹ Infotag, *AMBASADORUL RPC, YAN WENBIN, CONSIDERĂ CĂ CHINA ȘI MOLDOVA AU ACELAȘI OBIECTIV ISTORIC - REUNIFICAREA PATRIEI*, 10.08.2022, <http://www.infotag.md/politics-ro/301193/> (06.09.2022)

¹⁰ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *Vitaliy Ignat'yev vstretilsya so Spetsial'nym predstavitelem Ukrainy v peregovornom protsesse Yuriyem Klimenko*, 12.08.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9165> (06.09.2022)

¹¹ Deschide, *Ignatiev l-a asigurat pe reprezentantul Ucrainei pentru soluționarea conflictului transnistrean că Tiraspolul vrea pace*, 12.08.2022, <https://deschide.md/ro/stiri/23/112175/Ignatiev-l-a-asigurat-pe-reprezentantul-Ucrainei-pentru-soluționarea-conflictului-transnistrean-că-Tiraspolul-vrea-pace.htm> (06.09.2022)

¹² Moldpres, *Pregătirile de noul an de studii au fost discutate cu directorii instituțiilor de învățământ cu predare în limba română din regiunea transnistreană*, 12.08.2022, <https://www.moldpres.md/news/2022/08/12/22006098> (06.09.2022)

¹³ Guvernul R. Moldova, *Școlile cu predare în limba română, fermierii din raionul Dubăsari, libera circulație și alte teme de actualitate au fost abordate la întrevederea de lucru a reprezentanților politici în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană*, 16.08.2022, <https://gov.md/ro/content/scolile-cu-predare-limba-romana-fermierii-din-raionul-dubasari-libera-circulatie-si-alte> (06.09.2022)

¹⁴ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O dialoge predstaviteley po politicheskim voprosam*, 16.08.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9169> (06.09.2022)

¹⁵ Guvernul R. Moldova, *Experții din domeniul telecomunicațiilor și serviciilor poștale s-au întrunit în ședință după o pauză de mai mult de doi ani*, 17.08.2022, <https://gov.md/ro/content/expertii-din-domeniul-telecomunicatiilor-si-serviciilor-postale-s-au-intrunit-sedinta-dupa-o> (06.09.2022)

¹⁶ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O zasedanii ekspertnykh (rabochikh) grupp po voprosam telekommunikatsiy i pochtovoy svyazi*, 18.08.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9171> (06.09.2022)

„Construirea păcii durabile și incluzive, consolidarea încrederii și coeziunii sociale în Moldova”, consultat anterior, inclusiv cu instituțiile naționale și internaționale interesate și vizate. Proiectul urmărește scopul să îmbunătățească și să consolideze respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a țării, cu transpunerea bunelor practici și a standardelor implementate pe malul drept și la nivel internațional, stimulând totodată promovarea egalității de gen, a inițiativelor ce vizează tinerii, a proiectelor de întărire a încrederii și de eliminare a disparităților dintre ambele maluri ale Nistrului.¹⁷

29.08.2022 – A avut loc reuniunea experților de pe ambele maluri ale Nistrului din domeniul agriculturii, fitosanitar și veterinar. În cadrul reuniunii experții de la Chișinău au pus pe agenda discuțiilor problematica fermierilor din raionul Dubăsari, cu solicitarea excluderii termenului-limită de 31 august curent anterior impus de Tiraspol, asigurării accesului nelimitat, necondiționat și durabil la terenurile agricole, aflate după traseul Camenca-Tiraspol în vederea deplasării fără bariere către/de la acestea, desfășurării lucrărilor sezoniere necesare, transportării fără obstacole a materialelor/ echipamentelor agricole și a roadelor recoltate. Experții de la Tiraspol au manifestat receptivitate și au menționat deschiderea de a contribui la rezolvarea dificultăților întâmpinate de fermieri, cu transmiterea prin canalul de corespondență la nivel de reprezentanți politici a informării despre accesul la terenuri începând cu data de 01 septembrie curent.^{18, 19}

29.08.2022 – Negociatorul șef de la Tiraspol, Vitaliy Ignatiev a comunicat reporterilor că, liderul de la Tiraspol, Vadim Krasnoselskiy, a invitat președintele Republicii Moldova, Maia Sandu la tratative despre „principiile unei reglementări politice pașnice”. Negociatorul șef a menționat că scrisoarea a fost expediată încă la jumătatea lunii august și că este un nou semnal al deschiderii Tiraspolului pentru dialogul cu Chișinău la cel mai înalt nivel.²⁰

29-30.08.2022 – În cele 5 din totalul celor 8 instituții de învățământ cu predare în limba română din partea stângă a Nistrului, ce au încheiate contracte de locațiune a unor clădiri din regiunea transnistreană, au fost desfășurate inspecții comune, cu participarea experților din partea Ministerului Educației și Cercetării, Agenției pentru Supraveghere Tehnică, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică și a reprezentantului Biroului politici de reintegrare.²¹

Realizat de Mihai Melintei

¹⁷ Guvernul R. Moldova, *Vicepremierul pentru reintegrare, Coordonatorul rezident și șefii unor agenții ale Organizației Națiunilor Unite în Moldova au semnat Acordul de implementare a proiectului „Construirea păcii durabile și incluzive, consolidarea încrederii și coeziunii sociale în Moldova”*, 24.08.2022, <https://gov.md/ro/content/vicepremierul-pentru-reintegrare-coordonatorul-rezident-si-sefii-unor-agentii-ale> (06.09.2022)

¹⁸ Guvernul R. Moldova, *Asigurarea accesului nestingherit și continuu la terenurile agricole, amplasate după traseul Camenca-Tiraspol a fost solicitată în cadrul ședinței experților din domeniul agriculturii, fitosanitar și veterinar*, 29.08.2022, <https://gov.md/ro/content/asigurarea-accesului-nestingherit-si-continuu-la-terenurile-agricole-amplasate-dupa-traseul> (06.09.2022)

¹⁹ Ministerstvo Inostrannykh Del PMR, *O vstreche profil'nykh spetsialistov po voprosam fitosanitarii i karantina rasteniy*, 29.08.2022, <https://mid.gospmr.org/ru/node/9177> (06.09.2022)

²⁰ Infotag, *LIDERUL DE LA TIRASPOL L-A CHEMAT PE PREȘEDINTELE MOLDOVEI LA TRATATIVE*, 29.08.2022, <http://www.infotag.md/rebellion-ro/301452/> (06.09.2022)

²¹ Guvernul R. Moldova, *Gimnaziile și liceele cu predare în limba română ce închiriază clădiri în regiunea transnistreană sunt pregătite pentru începerea noului an de studii urmare a constatărilor efectuate în cadrul inspecțiilor comune*, 30.08.2022, <https://gov.md/ro/content/gimnaziile-si-liceele-cu-predare-limba-romana-ce-inchiriaza-cladiri-regiunea-transnistreana> (06.09.2022)